

„Danstereu.“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA.

udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danstereu.“ udgaa Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Adresser til Bladets Indhold adresseres DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det sædliche Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danstereu.“'s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

En betydningsfuld lille Opdagelse. I Genhold til Prof. Albert E. Clay, Ph. D., er der i et Brev fra Yale babyloniske Samling, skrevet i Abrahams Tid, gjort en meget betydningsfuld Opdagelse. Denne bestaar simpeltthen i, at man har fundet, at Navnet Abraham da brugtes. Og medens Prof. Clay siger, at Genvisningen ikke gælder Patriarken, saa er den dog betegnende, fordi den viser dette Navns Eksistens og Brug ved den Tid, og derved bliver den et Svar til nogle Kritikers Paastand, at begrundet paa, at Brug af Navnet saanedes, var de berettigede til at slutte, at en sli Person som Abraham aldrig har været til.

Nordiste Biskoppers Genvendelse til Frankrig afflaet. Paris, 11. Marts. (N. V.) Agence Havas meddeler: Der har fra de tre lutheriske Prælater, Erkebiskoppen i Upsala, Biskoppen i Kristiania og Biskoppen paa Sjælland været rettet en Genvendelse til Forbundet af protestantiske Kirker i Frankrig med det Formaal at opfordre dem til et Møde, der for den neutrale og krigsførende Kriksenhed skulde være det samme som Konferencen i Stockholm for den internationale Socialisme. Forbundets Bestyrelse har i alle de frankte protestantiske Kirkers Navn sendt et afflaende Svar, hvis Tekst blev enstemmig vedtaget med 25 Stemmer, medens 25 afholdt sig fra at stemme. „Ar. Dgbl.“

„Ar. Sml.“ for 5. Maj meddeler D. d. K's Formand: „Ved Styrelsesmødet i Des Moines havde vi bl. a. ogsaa Skolens finansielle Stilling til Overvejelse, og den er da i Korthed saaledes: Ved 1. April var der \$4,000 Underbalance i Skolens Kasse. Fra den Tid af og indtil Aarsmødet vil der kræves c. \$2,000. Vi skal altsaa fra nu af og til Aarsmødet have ca. \$6,000 for at komme til dette uden Underbalance i Skolens Kasse.“ — Om Lutherkirken skrives: „Arbejdet paa Lutherkirken har staaet stille det meste af Vinteren, fordi man ikke naaede at faa den under Tag, før Sneen kom. Nu har den faaet baade Tag og Taarn, og Arbejdet strider godt fremad.“

Indkomsten til Lutheran Commission for Soldiers and Sailors Welfare. De sidste Tal, der er modtaget fra Hovedkvarteret i New York, ser saaledes ud: Totalsummen \$1,318,304.35. Naalet, man havde fat sig, var som bekendt \$750,000. Der var foreslaaet en Statsligning. Vi meddeler Resultatet i enkelte Stater: Iowa \$76,000 (Quota \$35,800); Minnesota \$258,334.89 (Quota \$89,300); Wisconsin \$170,173.25 (Quota 64,000); Pennsylvania \$234,478.85 (Quota \$158,000); Nebraska \$25,370 (Quota \$18,000); South Dakota \$39,200 (Quota \$14,000); North Dakota \$62,382.45 (Quota \$17,200). Man ser, at i flere Stater har Lutheranerne mere

end dobbelt deres Quota, men i North Dakota har de bidraget mere end tre Gange deres Quota.

The Lutheran Companion af 6. April giver en editorial Overfigt over National Lutheran Commission's nylig foretagne „drive“, hvori den henleder Opmærksomheden paa det geografiske i Svaret og siger: „Resultatet af denne Kampagne burde aabne Øjnene paa Lutheranerne i Østen for Kirken's Styrke i midtre og nordre Vesten, en Styrke, der ikke viser sig i Antal, men i Villighed til at ofre, naar Pligten falder. Lutheranerne i Østens Liberalitet staaer ikke i noget Forhold til deres Antal eller deres Evne til at give. Resultatet af Kampagnen bør ogsaa aabne Lutheranerne i Vestens Øjne for, hvor den lutheriske Kirkes virkelige Styrke ligger. Om de blot vil staa sammen saa kan de udrette noget.“

En Krigsbøn. Den svenske lutheriske Præst G. A. Brandelle i Denver, Colo., har efter længere Tids Overvejelse følt sig tilskyndet til at fremkomme i „Augs.“ af 2. Maj med følgende Bønneformular til Brug ved Højmesse og Aftengudstjenester: „Allmægtige og evige Gud, Menneskeheds Fader, og i Jesus Kristus dens Frelser, du som for vore Synders Skyld lader os staa ved Krigens Rød og Rædsel, vend dit misfunderlige Øje til os, dine Børn; handl ikke med os efter vore Misgerninger, men tilgiv os vore Synders Skyld. Forbarm dig over vort Lands Sømmel, som er faldet til at bære Baaben; hør i Naade deres Bønner, naar de falder paa dig. Styrk dem i Frihedens, Lidelsernes og Dødens Stund. Maa det behage dig at frøne vore Baaben med Fremgang og snart befære os og alle Verdens Folk Fred i Dørenstiemmelse med din hellige Villie, gennem din Søn, Jesus Kristus, vor Herre. Amen.“

„Lutheraneren“ af 1. Maj meddeler paa Forsiden Billeder af Prof. W. J. Stolee og Past. J. A. D. Stub. Past. Stub er nu Eksekutiv-Sekretær for den lutheriske Kommission med Hovedkontor i New York. Han fører Tilsyn med det lutheriske Arbejde i Lejrene her til Lands. Prof. Stolee er rejst til Frankrig som Formand for en Kommission af tre, der skal føre Tilsyn med Arbejdet blandt de lutheriske Soldater i Feltlejrene derovre. Prof. Stolee med de andre to Kommissærer vil blive stationeret i Paris. Bladet bemærker: De lutheriske Soldater er spredt langs hele Slaglinjen paa Vestfronten, og Meningen er, at lutheriske Præster fra Amerika skal følge dem overalt, hvor de maatte blive sendt. Der vil maaske kræves lige saa mange Arbejdere paa den anden Side af Haven som her, og der vil ikke mangle Frivillige, som tilbyder sig at gaa. Dette Arbejde har samlet hele den lutheriske Kirke i dette Land til Samarbejde. Gud lægge sin Belsignelse til Værningen!

Affordens Naad. Af S. P. Hansen. I min Artikel i Danstereu Nr. 14 med Overkrift „Vor Nedeligheds Skyld fremsatte jeg følgende Spørgsmaal: „Hvad var den egentlige Grund til, at Adfælden fandt Sted? var den, som der siges, og som ogsaa synes at fremgaa af det foreliggende trykte Materiale, et forfælsket Syn paa den hellige Skrift som Guds Ord? Og forudsat dette forhold sig saa, er der da i den mellemstige Tid, siden Bruddet fandt Sted, indtraadt en Vending i dette Forhold, som kunde begrunde en Sammenslutning, enten det saa er Den forenede Kirke, der indtager et andet Standpunkt til dette Spørgsmaal end tidligere — hvad jeg dog ikke formoder — eller det er Den danske Kirke, der paa dette afgørende Punkt har nærmet sig den forenede? Herpaa svarer Bladets Red., at „Spørgsmaalet om Skriften som Guds Ord spillede en betydelig Rolle ved Splittelsen af „Den danske Kirke“ i 1893“. Og der hen-

vistes senere til, at den forenede Kirke i sin Konstitution beklæder, at „den hellige Skrift er Guds Ord“.

Men heraf følger, at skal der finde en Sammenslutning Sted, og denne skal blive af ikke blot uvortes Natur, men hvile paa et fælles Grundsyn, bl. a. paa Bibelen som Guds Ord, saa maa den danske Kirke indtage et væsentligt andet Standpunkt til dette Spørgsmaal, end den tidligere har gjort. Men herom foreligger der mig bekendt intet, og Red. erklærer selv i sin Artikel: „Jeg ved det ikke.“

Vel henvises der til, at den danske Kirkes Præster er lutheriske, har aflagt det sædvanlige Præsteløfte og prædiker over Kirkearets Læstter, men jeg indser ikke, at dette beviser noget som helst, eftersom alt dette jo ogsaa var Tilfældet, før Adfælden fandt Sted, og man ikke kunde anerkende Bibelen som Guds Ord, og endelig er det jo noksom bekendt, at Præster indenfor den danske Folkekirke som Arboe-Rasmussen, Brückner o. m. fl. der ikke vil lade sig homøotiseres af Bibelen, mener at have fuld Ret til at kalde sig „evangelisk-lutheriske“, og heller ikke føler sig trykket af Præsteløftet.

Men indtager de to Kirkesamfund saaledes et vidt forskelligt Standpunkt til Spørgsmaalet om Bibelen som Guds Ord, saa er de fornødne aandelige Forudsætninger for en Sammenslutning sikkert nok ikke til Stede. Og er det da redeligt at arbejde for en saadan og samtidig fortie det nævnte Forhold?

Jeg fortaar ikke Red.s Bemærkning om, at „vi maaske ogsaa kan have været Genstand for en Misforstaaelse, som vi ikke selv har været uden Skyld i, idet vi har fremhævet det skrevne Guds Ord med Styrke og glemt at sige, at Herrens og Apostlenes mundtlige Fortyndelse er det første og oprindelige.“ At det mundtlige Evangelium er gaaet forud for det skrevne, betyder jo i denne Sammenheng intet, da vi kun har den sidste Form at holde os til, og som Red. ogsaa bemærker: „Sandsindsindholdet i det talte og det skrevne Ord af Guds faarede Bidner til Menneskeslægten er det samme.“

Naar vi fra vor Side fremhæver det skrevne Guds Ord, som jo ogsaa Jesus gjorde, naar han sagde: „Der staaer skrevet“, saa gør vi det ikke til Forskel fra det mundtlige Evangelium, der gif forud, men simpeltthen fordi det er Guds Ord, som Menigheden nu beklæder det, og jeg fornødent ogsaa, at det vilde være til ubodelig Stede for os, om vi vilde begynde at fremhæve det med mindre Styrke, selv om det ogsaa er med Genvisning til at det ikke er det første og oprindelige.

Naar Red. bemærker, at det er imod hans Pnsfte, at Spørgsmaalet om de to Kirkesamfund's forskellige Stilling til Bibelen som Guds Ord er draget frem, og at han hellere havde set „Spørgsmaalet om vort Forhold til den hellige Skrift og om Grunden til Adfælden ladet ude af den skriftlige Forhandling og henvist til mundtlig Forhandling mellem Udvalg af de to Samfund“, saa forkommer dette mig i høj Grad mærkeligt.

Spørgsmaalet om vor Stilling til Bibelen som Guds Ord er dog af saa omfattende og indgribende Betydning for hele vort Kirkesamfund, at vi sikkert maa have Lov til at faa det klart og grundigt belyst ogsaa gennem offentlig Forhandling i vort Samfund's Organer. Man kan dog ikke forudsætte, at det er Hensigten at liste denne Sag igennem, saa Samfundet først fik Kundskab derom, naar Sammenslutningen var en fuldbragt Kendsgerning.

Jindes der inden for de to Kirkesamfund forskelligt Syn paa Bibelen som Guds Ord, hvorfor saa lægge Skjul derpaa eller unddrage denne Uoverensstemmelse Forhandling i Dagens Lys — man behøver jo dog ikke derfor at rippe op i gamle Stridigheder af personlig Natur — og vilde det ikke ogsaa være en Hensynsløshed mod Menigheden at udelukke den fra at

udtale sig i et saa vigtigt Anliggende?

Eti man kan jo da ikke vel forblaa eller handle paa et saa afgørende Punkt som dette, saaledes som man kan lade et Udvalg forhandle sig til Rette om mindre væsentlige Ting.

Naar Red. skriver, at man sikkert ikke i vor Konstitution paa dette Punkt kan gaa ind paa „væsentlige Forandringer“, havde jeg hellere set det fastholdt, at man inden for den forenede Kirke sikkert ikke paa dette Punkt vil staa det mindste af, men helt og fuldt blive staaende paa den gamle prøvede Grund og uvættigt fastholde, at Bibelen er Guds Ord.

Hvis vi i Sandhed vil være evangelisk lutheriske Kristne, kan vi ikke gaa paa Afford i denne Sag.

Og Affordens Naad skulde aldrig trænge sig ind i vort Samfund.

3 Anledning af ovenstaaende.

Det er i sin gode Orden, at vor Ven S. P. Hansen advarer os imod „Affordens Naad“. Men der er andre onde Mønder, som jeg er lige saa bange for. Her tænker jeg navnlig paa Misforstaaelsens, Mistænksomhedens, Ristydningens og Ufordragelighedens Mønder.

Er det utænkeligt eller umuligt, at een eller flere af disse Mønder kan have spillet en Rolle i Splittelsens Dage?

Lad det forholde sig dermed, som det maa — Gud kender det — saa, da jeg skrev, hvad jeg i Nr. 16 skrev om „Den hellige Skrift og Spørgsmaalet om Sammenslutning“, gjorde jeg det ikke for at gaa paa Afford, men — som jeg nævnte — for om muligt at give et Bidrag til Forstaaelse.

Jeg skrev til Slutning bl. a.: „I vor lutheriske Bekendelse (den Augsburgske Bekendelse) udtales der ikke noget om Reformatorernes Syn paa Bibelen, men — mærk vel! — at den helt igennem forudsætte Bibelen som Guds Ord og Prøvesten for al Lære, og da Den danske Kirke hævder det lutheriske Navn“) og den lutheriske Bekendelse, saa synes det mig, at den ogsaa med Nødvendighed maa dele den lutheriske Kirkes Syn paa Bibelen som Guds Ord og Regel og Prøvesten for al Tro og Lære.“

Desuden henviser jeg til, at D. d. K's Præster bruger Kirkearets Læstter og, saa vidt jeg ved, aflægger dens Præster samme Præsteløfte som vi.

Mr. Hansen „indser ikke, at dette beviser noget som helst“, og saa henviser han til Forholdet før Splittelsen og til Foretællerne Arboe-Rasmussen, Brückner o. m. fl. Folkefirker.

Jeg søgte ikke at „bevise“ noget som helst i den Retning; jeg sagde jo lige ud: „jeg ved det ikke“, hvor vidt vi i Den forenede danske luth. Kirke og de i D. danske luth. Kirke er enige om det ovenfor fremholdte Syn paa Bibelen. Det kunde da ikke falde mig ind at vilde bevise det, jeg siger, jeg ikke ved.

Men jeg mente og mener fremdeles, at jeg ingen Ret har til at antage, at Den danske Kirke, særlig da dens Præster, ingenting mener med Hævdelsen af det lutheriske Navn og den lutheriske Bekendelse, Præsteløftet og -Brugen af de bibelske Læstter.

Og jeg mente og mener fremdeles, at det er god lutherisk Lære, at jeg skal tale vel om Næsten og optage og udlægge alt i den bedste Mening. Om det saa ikke rammer Sandheden, saa er Skylden ikke min.

Arboe Rasmussen og Brückner glemte jeg ikke, men jeg tør ikke staa nogen af de dansk-lutheriske Præster her i Amerika i Klasse med dem uden at have Beviser i Hænde for, at jeg har Grund til det.

Jo, jeg skrev, at „vi maaske har været Genstand for Misforstaaelse, som vi ikke selv har været uden Skyld i, idet vi har fremhævet det

skrevne Guds Ord med Styrke og glemt at sige, at Herrens og Apostlenes mundtlige Fortyndelse er det første og oprindelige.“

*) Her var to Linier løstet om hinanden, saa det var vanskeligt at faa fat i Meningen. A. M. A.

skrevne Guds Ord med Styrke og glemt at sige, at Herrens og Apostlenes mundtlige Fortyndelse er det første og oprindelige, og at Menighederne er ældre end de Skrifter, der er fælet til dem.“

Det skrevne Ords Fortrin som det blivende glemte jeg jo ikke, men i Ordvekslingen om Guds Ord har det ofte været glemt at nævne, hvilke Fortrin Guds Ords mundtlige Form har. Det er lige saa vigtigt at paapege det sidste, som det første. Hvis vi kunde undvære den mundtlige Fortyndelse, eller hvis det skrevne Guds Ord kunde tage den mundtlige Fortyndelses Plads, saa behøvede vi hverken Prædikanter, Præstefølger eller Præstefærelere.

Lad os vogte os for Ensidigheder, der ofte giver Anledning til Misforstaaelse.

Naar Mr. Hansen „finder det i høj Grad mærkeligt“, at jeg hellere havde set Spørgsmaalet om vort Syn paa Skriften ladet ude af den skriftlige Forhandling og henvist til mundtlig Forhandling mellem Udvalg af de to Samfund, saa kommer det af, at han gør en forkert Slutning.

Det var langt fra min Tanke, at saadanne Udvalg skulde „føre“ noget eller gaa paa „Afford“ eller, som Hansen antyder „liste denne Sag igennem.“

Nej, men jeg mente, at derjom de to Samfund virkelig optager Tanken om Sammenslutning og vil drøfte den gennem Udvalg, saa sætter Samfundene betroede Mænd paa hver sit Udvalg, og saa kan de da der langt anderledes spørge og svare, gaa i Enkeltbæder og gaa til Vands i en Sag, end det er muligt i skriftlig Forhandling.

Og saa kan det jo da ikke engang tænkes, at Udvalg kunde gøre andet end et foreløbigt og forberedende Arbejde. De maatte rapportere til hver sit Samfund's Aarsmøde, hvor der først kunde optages Resultat. Det var i hvert Fald min Forstaaelse. Saaledes bruger man Udvalg i Amerika.

Saa tæder Mr. Hansen sig paa det, jeg skriver, at „Den forenede dansk-lutheriske Kirke sikkert ikke gaar ind paa nogen væsentlig Forandring af, hvad den i sin Konstitution bestemmer.“

Udtrykket ingen væsentlig Forandring brugte jeg, fordi jeg mener, at Paragraffen er væsentlig korrekt, at Bibelen er Guds Ord og højeste Myndighed i vor Kirke.

Men Formen tør jeg ikke anføre for absolut ufejlsbar; jeg tør ikke ligeflille denne Paragraf med den hellige Skrift, end ikke med vore Bekendelseskrifter.

Dette Syn maa ligge nær for ethvert tænkende Menneske. Vort Præsteløfte forpligter Præsterne til at beklæde sig paa „at forfælsket Guds Ord rent og purt, saaledes som det findes i de profetiske og apostoliske Skrifter og i vor danske evangeliske-lutheriske Kirkes symbolske Bøger.“

Det er da sikkert Meningen, at hvad her siges om at forfælsket Guds Ord, skulde betyde det samme som vor Konstitutions Bestemmelse om den hellige Skrift. De er væsentlig overensstemmende men ikke ordlydende ens.

Og der er andre — i Ets. Prof. Vig i sin Art. i sidste Nr. af Danstereu. — der udtrykker sig væsentlig enslydig, men ikke ordlydende ens med vor Konstitutions Paragraf.

Den norsk-danske Konferenc, som jeg i sin Tid tilhørte, beklæde om Bibelen, at den er „ensete Kilde og Regel for Tro, Lære og Liv“. Man mente det vel, mente virkelig ved denne Form at værne stærkest muligt om Skriften som Guds Ord, men Formen er sikkert ikke den heldigste. Haaber, at Læserne nu forstaaer, hvorfor jeg sagde „ingen væsentlig Forandring“.

derom. Det er langt fra Tid at fæste sin Stemme i den Sag endnu. Men jeg er forhandlingsvenlig, og det er mit Pnsfte, at naar det Spørgsmaal nu engang er bragt paa Bane, det da maa blive besvaret paa en værdig Maade.

Og jeg vil ved Guds Hjælp beklæde mig paa at foreslaa Den danske Kirkes Mænd, tanke og tale saa vel om dem som muligt og opfatte og udlægge alt i bedste Mening.

Og jeg vil ligesaa prøve at være paa Vagt ikke alene imod Affordens Naad, men ogsaa imod andre onde Mønder, som vil søge at holde det adskilt, der burde høre sammen. A. M. A.

Brev fra Japan. Nr. 97.

Ordination.

Der gives Mærkedage i hvert Menneskes Liv, Dage som vil erindres, naar meget andet er forgjæmt. Den femte Juni 1898 vil jeg saaledes sikkert bevare i mit Minde, naar mange andre Datoer er glemte; det var den Dag, da det blev mig højtidelig paalagt at være Herrens Bidne. Den 10. Marts 1918 vil dog vistnok faa omtrent lige saa stor en Plads i min Erindring.

Dr. Beer, som den første lutheriske Missionær, der opholdt sig længe nok til at sætte Mærker i Japan, kom hertil i 1892. Han fik sig da anbeforet en presbyteriansk Lægmænd og theologisk Student, der som hans indfødte Medarbejder skulde bistaa ham ved Grundlæggelsen af den lutheriske Kirke i Japan. I flere Aar arbejdede de sammen med ham og for ca. 20 Aar siden ordinerede han dem. Det var den første lutheriske Ordination i Japan, men det var jo rigtignok ikke Mænd, der var fødte i den lutheriske Kirke; men kun et Par, som ved Forhandlingerne mellem et Par Missionsfællesskaber i Amerika blev overladt til den lutheriske Kirke.

Nu gif der saa omkring 20 Aar uden en eneste Ordination. For omkring ved tre Aar siden blev det bestemt, at vor Matsumoto skulde ordineres, men netop ved samme Tid blev han forflyttet til Waji, og da der ingen Kristne var der, syntes vi, det højede ikke saa meget.

For noget over to Aar siden var der saa fire unge Mænd, som alle fødte i den lutheriske Kirke ogsaa havde faaet deres Theologiske Uddannelse der. Da vi havde den fuldeste Tilfald til vore to Mænd, Miura og Kameyama, ønskede vi ogsaa dem ordineret.

Men man sølte, at den første virkelige lutheriske Ordination i Japan vilde faa megen Betydning for Fremtiden, og saa gif der en hel Del Tid hen med at diskutere Regler. Derved som man tidt til at trække Sagen ud længere end nødvendigt, men da der ingen Støde er flet, og vi omfider til alt ordnet til alles fulde Tilfredshed, er alt jo godt.

Vore Regler for Ordination kræver nu: Uddannelse ved den lutheriske Præstefole, to Aars tilfredsstillende Arbejde efter Afgangseksamen, fuld Anerkendelse af det Missionshold, med hvem de arbejder, herstemmig Anerkendelse af alle lutheriske Missioner i Japan; Anerkendelse af de japaniske Præster, allerede ordinerede, og endelig Godkendelse af en Eksamenskomite eller Ordinationskomite, bestaaende af to japaniske Præster og to Missionærer, der skal eksaminere dem baade med Hensyn til deres theologiske Standpunkt og hvad andet, de kan faa Lyst til at undersøge. Undtagelser fra disse Regler kræver særlige Overvejelser, i Virkeligheden er det kun den første Regel, Uddannelse ved vor egen Skole, der i visse Tilfælde kan sættes til Side.

Af Mænd, der kunde ordineres ifl. disse Regler, havde vi tre — Matsumoto, Miura og Kameyama, og United Synod South havde en Sonda, der blev uddannet sammen med de sidste to af vore. Men saa havde de ogsaa en Mænd, der havde virket temmelig udholdende som uordineret Evangelist i 19 Aar, som

jeg ser Udvaldet af Forhandlingerne